

Alatornion Kisat 1937

Pääsiäisen pyhät sujuvat kilpahiihdon kannalta erikoisissa merkeissä, kun perinteinen länsirajan kilpailukiertue peruttiin. Alatornion Pirkat teki loppujen lopuksi kaukonäköisen ratkaisun perussaan kilpailut hyvissä ajoin, ja muut (Ylläs, Pello ja Ainiovaara) seurasivat perässä sitä mukaa, kun lumet sulivat. Kun hiihtokilpailuja ei voida myöhäisen pääsiäisen vuoksi järjestää, voi aina muistella menneitä tai lukea historiankirjoja.

Hiihtokilpailujen järjestäminen aloitettiin Alatorniolla Vojakkalassa jo laskiaistiistaina vuonna 1892. Seuraava tieto Alatornion osalta löytyy vuodelta 1897, jolloin hiihrettiin kyläkilpailut Kaakamossa. Samoihin aikoihin ensimmäisten Alatorniolla järjestettyjen hiihtokilpailujen kanssa alkoi Tornion perinne vuosittaisten hiihtojen järjestäjänä. Vuonna 1894 Tornion Hiihtoihin osallistuivat aikansa hiihtokuninkaat Jussi Ritola, Edvard Kääriä ja Juho Aitamurto. Torniolaiset onnistuivat luomaan hiihdoistaan jokavuotisen suurtaapahtuman 1890-luvulla.

Ensimmäiset Alatornion Kisat järjestettiin 3.-4. huhtikuuta vuonna 1937. Kilpailujen järjestävänä seurana toimi paikallisen suojeluskunnan yhteyteen vuonna 1935 perustettu Alatornion Suojeluskunnan Urheilijat. Ensimmäiset Alatornion Kisat järjestettiin piirikunnallisina, sillä järjestäjät eivät ehtineet ajoissa hakea Hiihtoliitolta kilpailuille kansallisten oikeuksia. Ensimmäiset voittajat olivat 17 kilometrillä Kiveliön Hiihtäjien Jaakko Heikkilä ja 30 kilometrin kilpailussa Kuusiluodon Yrityksen Vilho Verronen.

Mäkihypyssä Ounasvaaran Hiihtoseuran Matti Kittilä rikkoi 24,5 metrin hypyllään Kokkokankaan mäkiennätyksen. Naiset hiihtivät 7 kilometrin matkan, jolloin järjestävä seura otti kaksoisvoiton lida Alapekkalan voittaessa ennen Saara Holmaa. Pohjolan Sanomat kirjoitti kilpailuista seuraavasti: "Kilpailut onnistuivat joka suhteessa hyvin ja antavat järjestävälle seuralle rohkeutta ajatella ensi vuonna kansallisia, ehkäpä kansainvälisiäkin kilpailuja. Rajaseutuseurana on Alatornion Sk. Urheilijoilla nimittäin vieraiden saantiin naapurista, Ruotsin puolelta, hyviä mahdollisuuksia."

Sotavuosina Alatornion Kisat jäivät järjestämättä. Poikkeuksen tekin rauhan talvi 1941, jolloin Alatornion voittaja oli sotasankarinakin tunnettu Eino Olkinuora. Toisen maailmansodan jälkeen Alatornion Suojeluskunnan Urheilijat jatkoi Neuvostoliiton toivomuksesta toimintaansa nimellä Alatornion Urheilijat. Vuonna 1966 Alatornion Urheilijat, Pirkan Pojat ja Kaakamon Urheilijat-58 yhdistivät voimansa Alatornion Pirkoiksi, joka on lehden levikkialueen kaikkien aikojen ylivoimaisesti menestynein hiihtoseura. Parhaimpina vuosinaan 1980-luvulla pääsiäiskierron keräsi pariinsa kaikki maailman huiput. Oli hienoa nähdä livenä olympiavoittajat ja maailmanmestarit sekä heidän haastajansa. Tuohon aikaan kisoihin riitti vielä myös massoittain yleisöä. Ajat ovat muuttuneet, mutta neljän perinteisen hiihtotapahtuman perinne puoltaa edelleen paikkansa kilpailukalenterissa. Toivottavasti ensi vuonna Tornionjokilaaksossa tehdään jälleen hiihdon historiaa.

Julkaistu Pohjolan Sanomissa 23.4.2011